

Kerkmozaïek

Maandblad van de Verenigde Protestantse Kerk in België

**Op weg
naar
Refo2017**

Verenigde Protestantse
Kerk in België

www.vpk.be

Nr. 10 | oktober 2015 |
37ste jaargang |
verschijnt niet in augustus |
P 408.654

Op weg naar Refo2017

*Verenigde Protestantse
Kerk in België*
vpkb.be

Inhoud

Gedicht

Annet Sinnema: Op de golven blz. 3

Schriftwerk / Woord van de voorzitter

Jan van den Berg: Johannes Hus, vergeten reformator en martelaar blz. 4

Steven H. Fuite: "Vandaag moet ik in jouw huis zijn!" blz. 5

In het vizier: Op weg naar Refo2017

Guy Liagre: De kerkelijke verdeeldheid de baas blz. 7

Personalia

blz. 8

Nieuws uit de Synodale Raad

blz. 9

Coördinatie Bezinning en Dialoog

Danny Rouges: Zeg dat de Paus het gezegd heeft blz. 10

Brief van de Executieve van de Moslims in België blz. 11

Greet Heslinga: Oecumenische viering... Tijd voor de Schepping blz. 12

Nederlandstalige communautaire coördinatie

Maria Euwema: ProJOP-nieuws blz. 14

Uw bijzondere aandacht voor

Johannes Neels: Wanneer verleden en heden elkaar ontmoeten blz. 15

Leonard Rwanyindo: het koppel FPG en VPKB blz. 16

Aankondigingen

blz. 19

Glas in lood

Brief van de protestantse kerk te Dendermonde blz. 23

Uit de redactie

In de aanloop naar oktober 2017 besteden we, vanaf deze Kerkmozaïek, elk kwartaal middels een (of enkele) bijdrage(n), aandacht aan het herdenken dat de Reformatie 500 jaar geleden begon. We schrijven *begon*, maar men kan daaraan toevoegen dat *reformatie*, naar haar aard, nooit is afgelopen. We zouden aan (de) *reformatie* geen recht doen als we bleven steken in de status quo van het heden.

*Reformer*en is immers, in antwoord op misstanden of hernieuwde inzichten, het opnieuw vormgeven (hervormen) en boetsen van de *klei* van onze daden en denkbeelden. Zo was het ook 500 jaar geleden: de dynamiek van *het hervormen* kwam voort uit onvrede met godsdienstige (en politieke) praktijken en denkbeelden. Die onvrede vroeg toen om correctie. Intussen kan men moeilijk bestrijden dat wij in een tijd leven waarin correctie niet meer nodig is. Het is hier immers nog lang niet het Beloofde Land. Eén blik in het dagelijkse nieuws volstaat om dit te bevestigen.

Zo gezien is het gedenken van 500 jaar Reformatie, naast terugkoppelen, ook vooruitgrijpen, waarbij vragen op onze werktafel liggen als: wat zou er in onze tijd, in ons godsdienstige (en politieke) denken en doen, hervormd moeten worden? Zonder hierop te antwoorden (dit nummer was reeds geschreven toen de vluchtelingenstroom uit het veel te nauwe Europese jasje groeide) is het duidelijk dat er, in onze brandende wereldactualiteit, nog heel veel *te reformeren* is.

Namens de redactie,
Ernst VEEN.

Op de golven

Een sprookje van Grim

Er was eens een jongetje, klein en licht.
Op vleugels van gouddraad zweefde hij
door de ruimte, op zoek naar
een plek om te wonen.

Hij vloog om de zon,
langs manen en sterren,
maar wat hij zocht vond hij niet.

Toen zag hij de blauwe planeet.

Zijn ogen begonnen te stralen
en hij fluisterde tegen zijn vleugels:
'Vlug, breng me erheen!'
Dat deden de vleugels.

De zon was warm en de hemel zo licht.
En de zee, de zee was zo blauw.
Het jongetje strekte zijn armpjes al uit.

Er was ook een vrouw.
Ze stond op het strand
en ze schreeuwde.

Maar het was al te laat.
De zee trok het jongetje mee.

De vrouw weende
en smeekte de zee:
'Breng hem terug!'

En de zee deed wat ze hem vroeg,
droeg het op golven aan land.

Legde het zacht aan haar voeten.

Annet Sinnema

Op 2 september 2015 spoelde Aylan Kurdi, aan op het strand van Bodrum, Turkije

Johannes Hus, vergeten reformator en martelaar

Een welbespraakt rooms-katholiek theoloog heeft mij onlangs ervan proberen te overtuigen dat Luther, als hij gewild had, warm ontvangen zou zijn geweest in Rome om zijn klachten te bespreken. De brandstapel zal je bedoelen, riposteerde ik luid en het gesprek verzandde in ongenoegen. Luther is in zijn bed gestorven, maar dat is niet ieder in die tijd gegeven.

Met het oog op de voorbereiding van de 500-jarige herdenking van Luthers reformatie in 2017 past het ons aandacht te besteden aan een paar illustere voorlopers van de reformatie.

Het is welgeteld 600 jaar geleden dat op 6 juli 1415 in Konstanz aan de Bodensee het vuur in de brandstapel werd aangestoken dat een einde zou maken aan het leven van de reformator van Bohemen Johannes Hus. Hij was nog geen zesenvestig jaar oud.

Na een bliksemcarrière was hij rector van de universiteit van Praag geworden. Hij preekte in het Tsjechisch in de Bethlehemkapel in het centrum van de stad en kritiseerde de misstanden in de rooms-katholieke kerk van zijn tijd. Als navolger van de Engelse reformator John Wyclif (1330-1384) poneerde hij het primaat van de Bijbel boven het gezag van de paus.

In 1412 werd het anathema – de vervloeking – over Hus uitgesproken. Keizer Sigismund gaf hem nog een vrijgeleide mee voor het concilie van Konstanz, dat gehouden werd van 1414 tot 1418, maar hij hield zich op het cruciale punt niet aan zijn belofte. Hus kwam in oktober 1414 aan in Konstanz, maar werd een maand later reeds in de boeien geslagen.

De dood van Hus bracht een golf van verontwaardiging te weeg in Bohemen en leidde tot moord en doodslag. Bij de komst van Sigismund in Praag in 1419 werden een aantal van zijn aanhangers en ambtenaren uit het raam van het stadhuis gesmeten, met een mooi woord de eerste Praagse defenestratie genoemd!

Per saldo kwamen ook de aanhangers van Hus onderling met elkaar in strijd. Een tragisch vervolg van bijna elke reformatie. De naam van Hus is in Bohemen bekend gebleven en de zesde juli tot nationale feestdag verheven. Iedereen die in Praag het oude centrum bij de Tyn kerk bezoekt, kan niet om het grote standbeeld van Hus heen. Zou Hus een beschermer hebben gehad zoals

Luther keurvorst Frederik de Wijze van Saksen als beschermheer had, dan was de geschiedenis wellicht anders verlopen.

Maar de katholieke contra-reformatie heeft in de 16de en 17de eeuw dusdanig huis gehouden dat vandaag de dag het percentage protestanten in Tsjechië niet boven de 3 procent komt. Het erfgoed van Hus is nageenog vergeten.

Wyclif, het grote voorbeeld van Hus, is thuis in Lutterworth in zijn bed gestorven. Ook hij had een machtige beschermer in John of Gaunt, de hertog van Lancaster. Maar dat neemt niet weg dat de ketterjagers hem dertig jaar na zijn dood wisten op te graven. In 1414 staken ze zijn lijk alsnog in de fik. Wyclif leeft vandaag de dag nog voort als de naamgever van een wereldwijde organisatie van Bijbelvertalers.

Het woord blijft in eeuwigheid.

Met reformatorische groet,

Ds. Jan VAN DEN BERG,
predikant te Brasschaat.

**Bijdragen voor het novembervnummer verwacht de redactie graag uiterlijk 5 oktober 2015.
Het algemene thema is *Klimaat*.**

**Het decembernummer staat in het teken van de vluchtelingenstroom.
(Sluitingsdatum : 1 november 2015).**

‘Vandaag móét ik in jouw huis zijn!’

Lucas –evangelie 19, 1-10

Zacheüs is een klein mens. Dat ligt slechts voor een deel aan moeder natuur. Hij heeft het vooral aan zichzelf te wijten. Aan wat hij wel en niet doet. Toch heeft hij iets groots in zich... Alleen van hem wordt gezegd dat hij – Lucas gebruikt een indringende term - zo graag wil weten *wie* Jezus van Nazareth nu eigenlijk *is*.

Wie is Hij toch, die man uit Nazareth, met die hele geschiedenis achter zich, en altijd maar op doortocht? Wie is Hij toch, die gestalte die nu al 2000 jaar geschiedenis schrijft, ook met die grote en tegelijk vaak o zo kleine kerk? Lucas, die zijn evangeliebeschrijving als één lang reisverslag presenteert, zet ons neer midden in Jericho, drempelstad van Jeruzalem. Daar moet het heen. En dan gaat het niet zozeer om de stad van daar en toen. Ook niet om het al te kleine Jeruzalem van nu, waar – zoals elders op deze aardbol - mensen van verschillende origine en levensovertuiging het vaak niet met elkaar blijken te kunnen vinden. Jeruzalem staat voor het visioen, voor het land dat God zal wijzen, *stad van vrede*, metafoor, droomterm, zegen voor alle volken, Gods toekomst voor mensen.

Zacheüs heeft een kwalijke reputatie, hij is een klein mens. Zoals de kerk, de kleine kerk, haar kleinheid maar deels aan externe factoren kan toeschrijven. Verontrustende kleinheid zit niet in gebrek aan grootte, maar in ongeloofwaardigheid. En de kerk kan zo ongelofelijk klein zijn. Voortdurend is het tijd om te hervormen. Dat moet. Want de Heer der kerk is op doortocht. *‘Jezus ging Jericho binnen en trok erdoor’*. Als vallen Jericho’s muren ten tweede male... doortocht, altijd maar weer, totdat zich ergens aan de horizon de droom laat ontwaren.

Hoofdtollenaar Zacheüs heft zelf geen tol maar verpacht de tolrechten aan anderen, die daarmee tollenaar worden. De Romeinse bezetter bemoeit zich nergens mee mits het vooropgestelde bedrag wordt gehaald. Met een stevige opcentiem-mentaliteit verhoogt de tollenaar de aanslagvoeten, de hoofdtollenaar past eveneens de prijzen aan. In Jericho, laatste pleisterplaats voor handelskaravanen en vol nijverheid om de nabijgelegen hoofdstad van goederen te voorzien, een lucratief baantje.

Zacheüs is geen bibberend mannetje, dat schichtig over straat ging en nu met het schaamrood op de konen in een boom zit te zweten. Er staat nergens dat hij zich verstopt. Neen, hij rent hard vooruit. Dan val je op. Indien hij zich verstopt dan niet voor mensen, maar voor die Ene op doortocht. Misschien dat állen zich verstopten, in de massa. Soms is ergens heengaan de enige manier er weg te blijven. Zacheüs wil zo graag weten *wie* Jezus nu eigenlijk *is*. *‘O Heer, verberg U niet voor mij, wanneer ik mij verberg voor U’*.

Daar hangt Zacheüs, als een vrucht in de boom. Genesis 3 revisited: *'In alle hoeken en gaten, in alle bomen van de stad mag je kijken, je mag overal aan schudden, maar niet aan deze ene. Daar blijf je af, die is van mij, daar zit ik in, met alles wat mij dierbaar is en heb opgebouwd'.* Beeldend geschreven houdt Jezus halt, kijkt omhoog, richt aller ogen op Zacheüs en ziet hem echt zitten: *'Zacheüs, kom vlug naar beneden, want vandaag moet ik in jouw huis verblijven!'* Woorden van de man op doortocht, die soms toch even ergens verblijft.

En hij dóét het. Het ritselende bladerdak verraadt de eerste bewegingen. Zacheüs komt naar beneden,ervaart dat niet als een afgang, voelt zich niet omlaag gehaald of te kijk gezet en is absoluut niet van plan door de grond te zakken. Als een rijpe vrucht uit de boom geplukt zet Jezus hem heel eenvoudig neer. *'Jij bent er, maar Ik ben er ook'.* Daarom: *'Zacheüs, vandaag moet ik in jouw huis zijn! Zo staan de zaken, alleen jij en Ik: Jij, Zacheüs, én Ik die in jouw huis moet zijn. Dus, kom nu maar, jongen...'*

Waar het naar toe gaat met de doortocht van het Evangelie in onze westerse samenleving, weet niemand. Wel dat, ook indien op die tocht het ergste nog zou moeten komen, er iets is waarin de kerk, de vaak o zo kleine kerk, een beetje groter mag worden: deze Heer echt te laten verblijven.

Waarom móét Jezus dat, verblijven bij Zacheüs? Omwille van Zacheüs? Zo wordt het doorgaans gelezen en terecht. Het laatste vers luidt: *'de Mensenzoon is gekomen om wat verloren was, te zoeken en te rédden'.* Maar er is een tweede laag te ontdekken, de grondlaag. Wie is Hij toch, die intrigerende Jezus van Nazareth? In het reisverhaal dat Lucas ons vertelt, gaat een eenzame gestalte op doortocht om te verdrinken in vragen, ha-

kend naar het zwaar bevroagde vertrouwen dat God er toch ergens zal zijn. Op die tocht moet het ergste nog komen. Nog een paar verzen en dan begint de intocht en trekt Hij in, helemaal doorweekt door ontrouw, verraad, eenzaamheid, pijn, uitgemergeld hangen tussen hemel en aarde, in nergens thuis. En dan nu, nog éven: *'Vandaag, Zacheüs, móét ik in jóúw huis zijn!'* Even nog, thuis te zijn, geborgenheid, eerlijkheid, onderdak,... Bij Zacheüs dus, de enige van wie Lucas vertelt dat hij zo graag wil weten *wie* Jezus van Nazareth nu eigenlijk *is*. En Zacheüs, *'hij ontving Hem vol vreugde bij zich thuis'.* Waar het naar toe gaat met de doortocht van het Evangelie in onze westerse samenleving, weet niemand. Wel dat, ook indien op die tocht het ergste nog zou moeten komen, er iets is waarin de kerk, de vaak o zo kleine kerk, een beetje groter mag worden: deze Heer echt te laten verblijven. Zijn gedrevenheid, zijn heilige onrust tot recht te laten komen, veilig te laten rusten in onze kerkhuizen, doordat daar echte bereidheid is om dat alles te ontvangen, doordat er daar eerlijkheid wordt geoefend, en er daar omgeven door liefde, geen innerlijke weerstand meer is om schuld te belijden, maar zelfkritiek juist tot verandering leidt. Een huis voor de Heer, waar Hij even verblijft, in een eerlijk woord dat in daden wordt verstaan, met een open blik op de massa op de straten. Een oefenplek, waar muren omver gaan en wie vervallen is mag rechtstaan.

Daar zat hij, in de boom. *'Ik ontwijk U én verlang naar U',...* De kleine mens. Niemand van ons moet menen aan die kleinheid te ontsnappen. Anders gaat het mis en worden wij naar onze eigen mening in de loop van de jaren zulke openbare christenmensen, dat het de Heer zeer aan de ogen doet.

Zacheüs is een groot mens.

Hij wil gewoon zo graag wil weten wie Jezus van Nazareth nu eigenlijk is.

Ds. Steven H. FUIITE,
Voorzitter Synodale Raad.

Cover Kerkmozaïek september

Aan de originaliteit van de coverfoto van vorige maand hebt u vast geraden wie de fotograaf is. Een hint: kijk naar het brilletje op het boek...

Weet u het niet zeker? Het antwoord staat op z'n kop.

Ds. Ernst Veen

De kerkelijke verdeeldheid de baas

De reformatische “folie spirituelle” typeert zich van begin af aan door een aantal fundamentele tegenstellingen: eenheid in veelheid; wel Kerk maar geen clerus; wel geloof in God maar geen afwending van de wereld en tenslotte een belangrijke mate van sociaal engagement maar tegelijk een besef van kerkelijke betrekkelijkheid van alle menselijke streven. Emancipatie is hierbij het grondthema. Maar hoe zit het met het respect voor anderen? Gaan protestantisme en oecumene wel samen? In dit korte artikel verkent de algemeen secretaris van de Raad van Europese Kerken (CEC), dr. Guy Liagre enkele grondgedachten.

Hoe het begon...

Bij aanvang kent de protestantse traditie het individu theologisch een keur aan rechten toe. Hieronder het religieuze recht om zonder hinder van autoriteiten zijn eigen spirituele weg te zoeken. Die keuze loopt uit op het einde van een alomvattende westerse godsdienstige eenheid. Naast de Una Sancta (de Ene Heilige Kerk) ontstaat een veelheid aan Kerken. Sommigen omschreven de reformatie daarom als de *mestvaalt van de geschiedenis*. Alles is mogelijk: iedere groep, iedere secte, iedere kleine eigengereide kerk krijgt ruimte. Positief gesteld kan men ook zeggen dat die veelkleurigheid na een eeuw van bloedige twisten Europa juist herschiep tot een wereld van eenheid in verscheidenheid. Met culturele winst. Aan beide kanten ontwikkelden zich in actie of reactie een uitzonderlijke culturele en artistieke rijkdom en creativiteit. Al vroeg maken individuele theologen echter ook een omgekeerde beweging: ze gaan op zoek - men spreekt later van de oecumenische beweging - naar wat hen verbindt. Vandaar de titel: *de kerkelijke verdeeldheid de baas*. Bewust dubbelzinnig. Is het protestantisme de kerkelijke verdeeldheid de baas, of ligt het omgekeerd? Zijn Huldreich Zwingli, Johannes Calvijn en de Duitse hervormer Maarten Luther voortrekkers van een religieuze beweging? Of ketters die kiezen voor vereenzijdiging, het scheeftrekken, het accentueren waardoor het zicht op de volheid, de waarheid en de katholiciteit verloren gaat?

Ent en bloemen

Een moeilijke vraag. Vanaf het prille begin bezit het protestantisme een pluriforme structuur. Meningingen van reformatoren staan soms lijnrecht tegenover elkaar. Neem het lutheranisme, het calvinisme en het socianisme (of unitarisme). Drie enten aan dezelfde stam, maar met andere bloemen. Calvijn zet Michaël Servet vanwege

zijn afwijkende protestantse opvattingen op de brandstapel en pas in 1973 (!) komen calvinisten en lutheranen door het ondertekenen van de Leuenberg akkoorden overeen elkaar niet meer uit te sluiten op basis van avondmaalsleer, leer van de predestinatie, christologie of de rechtvaardigingsleer. De pluriformiteit zal veel afbreuk doen aan de slagvaardigheid van de Reformatie. Dat is een feit. Ook komen geloofsrecht en burgerplicht meermaals in botsing.

Een basis voor gesprek?

Johannes Calvijn past hieraan een mouw door een subtiel onderscheid: dat van de *zichtbare* en de *onzichtbare* Kerk. De eerste telt zowel gelovigen als ongelovigen. De tweede bestaat in alle tijden en op alle plaatsen als de verzameling van allen die in gemeenschap staan met Christus - de uitverkorenen dus, de gelovigen. Hij relateert hiermee de rooms-katholieke aanspraak op *buiten de Kerk (de Una Sancta) geen heil*. Protestantse groepen zijn slechts Kerk in de mate dat zij dienend zijn in het komen van God in het leven van mensen. Kortom: het instituut met haar organisatie valt niet samen met de gemeenschap van allen die het evangelisch geloof in hun leven daadwerkelijk gestalte geven. Een open deur, maar aanvankelijk nog op een kier. De wederdopers met hun *reformatie van onderop* betalen de factuur. Theologische en maatschappelijke veroordeling is hun deel.

Secundair belang van kerkstructuren

Protestants geloof is praktisch van aard: gericht op de persoonlijke levenssfeer, het maatschappelijk handelen en de verenigbaarheid van leer en leven. Na utopisten (die een ideale wereld schetsen, vrij van godsdiensttwisten en politiek vetes) en Duitse filosofen (die de afdeling in het eigen ik, de eigen ziel vooropstellen) relativeren in de encyclopedische achttiende eeuw vooral de

Franse filosofen confessioneel-religieuze inzichten. Kennis, emancipatie en zelfvertrouwen zijn de slagwoorden. De negentiende eeuw bouwt daarop voort.

Oecumenische initiatieven in de 19de eeuw

Aan het einde van de negentiende eeuw komt de oecumenische beweging écht op gang. Interkerkelijke en interreligieuze gymnastiek komt er onder andere tijdens wereldcongressen voor religies. Aanvankelijk klinken de oecumenische noten aarzelend. Vanaf 1910 meer zelfverzekerd. Een zendingsconferentie markeert in 1910 de opkomende oecumenische opwindning. Na 1914-1918 volgt een tweede initiatief: via de beweging *Life and*

Work willen Kerken samenwerken. Het vragen, uittesten en zoeken naar adequate oecumenische structuren resulteert na de Tweede Wereldoorlog in de Wereldraad van Kerken. In 1959 gevolgd door de Conferentie van Europese Kerken en in 1973 door de Gemeenschap van Protestantse

Kerken in Europa. Nieuwe soepele oecumenische spelers waarin protestantse kerken een toonaangevende rol spelen.

Blijvende vragen

Is de oecumene gestructureerd, vragen blijven. Welke uitdagingen roept de Islam op? Hoe gaan Kerken in een sterk muterende samenleving om met naar de achtergrond verschuivende christelijke waarden en normen? Wat met levensbeschouwingen die het christelijk paradigma niet delen? Kortom: we staan voor vragen naar de rol van de interreligieuze en interkerkelijke oecumene nu alles op losse schroeven komt te staan en religieuze instituties steeds verder aan macht en belang inboeten. Om de vragen kan niemand heen. Aan de oecumenische beweging om het gesprek hierover te blijven voeren. En de tegenstanders dan? Honi soit qui mal y pense.

Dr. Guy LIAGRE,
Secretaris-generaal KEK.

PERSONALIA

Overlijden ds. Karel Hanhart

Op dinsdag 17 augustus 2015 overleed ds. Karel Hanhart. Ds. Hanhart mocht 88 jaar worden en was gedurende 17 jaar predikant van de Nederlandstalige kerkgemeenschap in het centrum van de hoofdstad, tegenwoordig de Protestantse Kerk Brussel.

Overlijden ds. Bernard Blommaert

Op vrijdagochtend 21 augustus ging ds. Bernard Blommaert van ons heen. Hij bereikte de leeftijd van 82 jaar. Ds. Blommaert was van 1960 tot 1964 predikant in Tours (F). Daarna heeft hij het predikambt opgenomen in de gemeente Pâturages van 1964 tot 1976 en in Elsene van 1976 tot aan zijn pensioen in 1998. Daarnaast was hij van 1966 tot aan zijn pensionering werkzaam in het godsdienstonderwijs.

Dankbaar voor de vele jaren waarin beide predikanten onze Kerk trouw gediend hebben, wil de Synodale Raad zijn innige deelneming betuigen aan de families en hen veel sterkte toewensen.

Pensioen

Einde juli 2015 ging ds. Frans Blokland op 70-jarige leeftijd met pensioen. Hij bediende achtereenvolgens de VPKB-gemeenten Aalst en Oostende. De Synodale Raad wenst hem bij deze nogmaals te bedanken voor zijn engagement en dienstbaarheid aan de Kerk.

Bevestigingsdienst ds. Yves Liénard

De gemeente te Jemappes heeft ds. Yves Liénard als predikant beroepen. Op zondag 20 september 2015 om 15:00u. werd hij aldaar bevestigd.

Einde benoeming

Op 30 september 2015 werd de benoeming ingetrokken van ds. Eddy Mbayo-Nsungu. Hierdoor is de gemeente Farciennes vacant vanaf 1 oktober a.s.

Communicatieverantwoordelijke

De Synodevergadering 2014 stemde in met het profiel van een communicatieverantwoordelijke voor de VPKB. We zijn verheugd, te kennen melden, dat wij per 1 oktober a.s. mevrouw Marian Knetemann kunnen aanstellen als nationale communicatieverantwoordelijke.

In september 2017 worden zowel de functie als de persoon geëvalueerd.

E-mailadres: marian.knetemann@hommers.be

Synodevergadering 14 november 2015

Coördinator Administratie en Financiën Franstalig

De heer Erik Mink had aanvaard om de functie van coördinator Administratie en Financiën Franstalig ad interim uit te voeren tot aan de synodevergadering van 14 november 2015.

Op deze synodevergadering moeten we dus een nieuwe coördinator Franstalig verkiezingen.

Geïnteresseerden kunnen zich melden bij

dhr. Wim ten Kate, Baljuwlaan 5 – 8310 Sint-Kruis

Tel. 050/35.60.69

E-mail: w.tenkate@skynet.be

Synodevergadering 21 mei 2016

Op 21 mei 2016 plannen wij een buitengewone synodevergadering. Op het programma van deze synodevergadering staan enerzijds de verkiezing van de voorzitter van de Synodale Raad en anderzijds de bespreking van het thema Jeugd.

De werkgroep Verkiezing voorzitter is op 03.09.2015 een eerste maal samenkomen om te beginnen aan de voorbereidingen. De bespreking van het thema Jeugd wordt voorbereid door "Jeugd Plat(e)form(e) Jeunesse" (= Catechesedienst/F + ProJOP + Service Protestant de la Jeunesse). Een Synodevergadering om naar uit te kijken.

Synodebureau

Zoals reeds in het vorige nummer werd gemeld, is er per 1 oktober 2015 een plaats van Nederlandstalige secretaris vrijgekomen. Dhr. Jurgen Renders is niet meer werkzaam voor de VPKB. De voorzitter van de Synodale Raad en de secretaresse van de voorzitter waren deze weken volop bezig met de sollicitatie-procedure, ontvangen wekelijks een viertal kandidaten en hopen uiteraard zeer spoedig de geschikte kandidaat te vinden.

Daarnaast heeft onze nationale diaken Kevin Donfut besloten om in te gaan op een hem door derden gedaan aanbod en per 1 september jl. dichter bij huis te werken. Ook aan de invulling van deze functie wordt uiteraard hard gewerkt.

Er zijn momenteel op het synodebureau dus twee vacatures, die hopelijk per 1 oktober kunnen ingevuld worden.

Wij verzoeken u begrip op te brengen voor het feit, dat door de tijdelijke onderbemensing, niet alle taken even vlug kunnen uitgevoerd worden.

Meldpunt Seksueel Misbruik en Huiselijk Geweld

Ds. Petra Schipper stelde zich kandidaat om zetelen in de Werkgroep/het Meldpunt Seksueel Misbruik en Huiselijk Geweld.

De Synodale Raad is echter nog steeds op zoek naar een Franstalige persoon.

Het Kerkorde-artikel 39 dat in november 2013 door de synode-vergadering werd gestemd en nu van kracht is, bevat o.m. ook de te volgen procedure m.b.t. Seksueel Misbruik en Huiselijk Geweld. De Werkgroep/het Meldpunt is in de nieuwe procedure een orgaan geworden dat drie taken heeft:

1. de klacht ontvangen (via de contactpersoon), waarop de Werkgroep volgens haar statuut in vergadering bijeenkomt;
2. de klacht doorgeven aan de Tuchtraad van de VPKB;
3. erop toezien dan het/de slachtoffer(s) pastoraal begeleid wordt(en).

Franstalige kandidaten kunnen zich opgeven op volgend adres : president@epub.be

Zegt dat de Paus het gezegd heeft

50 jaar geleden, toen de mensheid steeds sterker groeide naar een eenheid

Op 30 juni 11. werden 260 deelnemers aan de jaarlijkse internationale meeting van de *International Council of Christians and Jews* ontvangen door de Paus

tijdens een persoonlijke audiëntie in het Vaticaan. Waar eerst verwacht werd, dat enkel de vertegenwoordigers van de aangesloten landen (dus ook België) begroet zouden worden, hield de Paus er aan om iedereen van de 260 deelnemers - joden, protestanten en katholieken van over heel de wereld - persoonlijk de hand te drukken. De reden om dit jaar samen te komen in Rome was de herdenking van de 50 jaar die verlopen zijn sinds het afkondigen van de concilietekst *Nostra Aetate* op 28 oktober 1965. In deze tekst schildert men vanuit de veranderende wereld het belang voor de gelovige voor het contact met de andere geloven (w.o. islam, jodendom).

Voor de tekst, zie <http://www.rkddocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=610>. Deze tekst werd niet eenvoudig van boven opgelegd, maar aan de basis zag men al dingen gebeuren. Hier werd groen licht gegeven om intensief de Joodse bronnen te bestuderen. In katholieke middens resulteerde dat b.v. in het aanknopen met de studie van de oorspronkelijke Hebreeuwse grondtekst van de Bijbel, het aandurven van het gesprek van persoon tot persoon, het rechte trekken van een aantal scheefgegroeide beelden uit het verleden (b.v. het aanbrenge in 1977 in de St. Michiel en St. Goedelekerk in Brussel van een koperen plaat die het *Het Sacrament van Mirakel* een legende noemt en de gelovigen in de kerk bij het bekijken van de glasramen wijst op de gevolgen van deze laster uit 1370 – zie daarvoor het boek van prof. L. Dequeker), enz. Het belang van deze tekst uit 1965 wordt algemeen erkend, ook door onze Joodse burenen. Zij plaatsen deze naast de protestantse tekst uit 2001 *Kirche und Israel – Church and Israel* van Leuenberg (nu heet deze ontmoeting van de protestantse kerken in Europa : GEKE, CEPE of CPCE).

En nu dan een begroeting...

De Paus werd in de Sala Clementina toegesproken door de huidige voorzitter van het ICCJ prof.dr. Ph. Cunningham en daarna nam hijzelf het woord. Hij be-

klemtoonde nog eens duidelijk dat christenen, alle christenen Joodse wortels hebben en dat antisemitisme ontoelaatbaar is. We zijn geen vreemden meer voor elkaar. Het is in Rome dat wij ook de oudste Joodse gemeenschap in Europa hebben. Hij benadrukte ook het werk van verzoening tussen Joden en christenen dat reeds gebeurd is. Deze dialoog moet verder gezet worden.

met geschenken...

Er werden hem drie geschenken gegeven: een kiddoesj-beker van een Joodse familie die tijdens de sjoa gered werd door christenen, een eerste en ondertekende druk van één van de werken van Martin Buber, en een bronzen beeldje waar de kerk en de synagoge deze keer in alle waardigheid elkaars teksten bekijken. Deze drie geschenken brachten mooi het thema van de meeting onder woorden: het verleden, het heden en de toekomst van de Joods-christelijke dialoog. En dan volgde een uitgebreide begroeting en groepsfoto. Meer daarover op de site www.jcrelations.net

Deze ontvangst vond plaats in een programma van voordrachten en workshops. We hadden o.a. een bijdrage van kardinaal Beteri, aartsbisschop van Florence, prof. Alberto Melloni van Bologna, prof. Andrea Riccardi, prof. John Pawlikowski, prof. Mary Boys, kardinaal Kurt Koch, met een ontvangst in de grote synagoog van Rome met opperrabbiijn Riccardo Di Segni en een ontvangst door kardinaal Agostino Vallini in het paleis van Lateranen en vele workshops.

We rekenen er op dat van de verschillende bijdragen vlug een verslag zal komen op de hoger vermelde site.

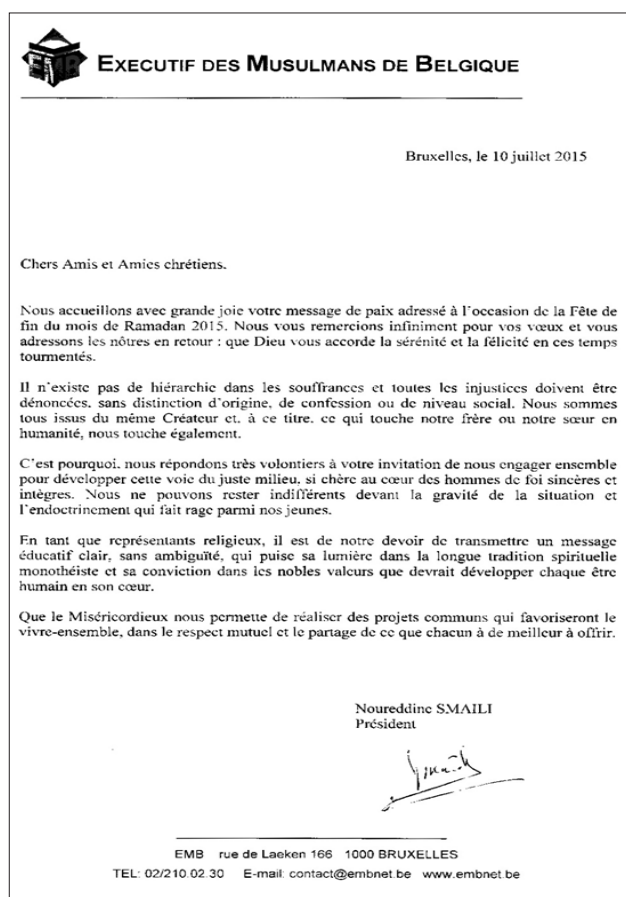
... met een uitdaging: naar de ander toestappen

Op 31 oktober begint in de Lutherdekade het voorlaatste thema: Reformatie en de éne wereld. Vragen rond globalisatie en in welke mate de christelijke ethiek de uitdagingen en de problemen kan helpen oplossen. Misschien kan in dit verband niet alleen gedacht worden aan de wereld ver weg, maar ook aan de wereld dichtbij en de personen die rond ons leven, ook de Joodse mensen.

Namens de werkgroep
Jodendom-Christendom,
Danny ROUGES.

Brief van de Executieve van de Moslims in België

“Waarde christenvrienden en -vriendinnen,

Met grote blijdschap ontvingen wij de vredesboodschap die ons toegezonden werd naar aanleiding van het Feest van het einde van de Ramadan 2015. Wij danken u van harte voor uw wensen. Op onze beurt wensen wij u, dat God u sereniteit en hemels geluk mag toebedelen in deze moeilijke tijden.

Er bestaat geen onderscheid in lijden. Elke ongerechtigheid moet aan het licht komen, zonder onderscheid te maken in oorsprong, levensbeschouwing of sociaal niveau. We komen allen voort uit dezelfde Schepper. Daarom raakt wat onze broeder of onze zuster als mens raakt, ook ons.

Graag gaan wij daarom in op uw uitnodiging om ons samen in te zetten voor een gulden middenweg, die oprechte en integere mensen zo dierbaar is. We kunnen niet onverschillig blijven ten aanzien van de ernst van de situatie en de indoctrinatie van onze jongeren.

Als religieuze vertegenwoordigers is het onze plicht om ondubbelzinnig een duidelijke instructieve boodschap over te brengen. Een boodschap die gebaseerd is op de lange spirituele monotheïstische traditie en gefundeerd is in de verheven waarden, die elk mens in zijn hart zou moeten dragen.

Moge de Barmhartige ons toelaten gemeenschappelijke projecten te verwezenlijken met het oog op een beter samenleven, in wederzijds respect en in het delen van het beste dat eenieder te bieden heeft.

Nouredine Smaili
voorzitter.”

Oecumenische viering..... Tijd voor de Schepping

Op 7 september verzamelden enkele honderden mensen in de Brusselse St. Michiels- en St. Goedelekathedraal voor een oecumenische viering ter gelegenheid van Scheppingszondag. De viering werd voorgedaan door aartsbisschop André-Joseph Léonard, Orthodox aartspriester Evangelos Psallas, Ds. Steven Fuite, de voorzitter van de Verenigde Protestantse Kerk in België (VPKB), de Anglicaanse kerkleider Jack McDonald en priester Zadik Avedikian van de Armeens-Apostolische kerk in België.

maar door de snelle aftakeling, in zijn kwetsbaarheid."

"Door hier te zijn vandaag erkennen wij de verzuchtingen van de schepping en de schepselen te willen horen. Samen met vele medestanders kunnen we van onze zieke, mishandelde en gekneusde aarde opnieuw Gods vruchtbare en gastvrije thuis maken, waar leven is voor al wat leeft."

Het klimaat verandert ook mij was het thema van de oecumenische viering. Ze stond nadrukkelijk in het teken van de VN-klimaatconferentie, die van 30 november tot 11 december plaatsheeft in Parijs, en werd georganiseerd met de steun van de Commissie van bisschoppenconferenties van de EU (COMECE), de Conference of European Churches (CEC), het Brussels Interkerkelijk Comité, Entraide et Fraternité, Broederlijk Delen, VPKB Commissie Kerk in de Samenleving, Netwerk Rechtvaardigheden Vrede en Ecokerk.

De synodevoorzitter ds. Steven Fuite, hield de meditatie. Hij stond daarin stil bij de roeping van christenen op dit kantelmoment in de geschiedenis: *"In de tijd van het ontstaan van de bijbelse teksten was niet de natuur aan de mens, maar de mens aan de natuur onderworpen. Tegen dié achtergrond verkondigden de bijbelse schrijvers in het bevrijdende scheppingsverhaal dat God orde op zaken stelt... In de joodse en de christelijke traditie wordt de mens van hogerhand een bijzondere plaats in de schepping toegekend. Het blijkt een plek die hij heeft aangewend als een soort vrijgeleide om de schepping te objectiveren en te instrumentaliseren, naar eigen believen te gebruiken en te misbruiken. De gevolgen laten zich jaar op jaar voelen. Vandaag de dag is het niet de mens maar het leefmilieu dat bedreigd wordt en zo, opnieuw, voor ons bedreigend wordt, zij het lang een heel andere weg, indirect. Niet door zijn overmacht,*

Hij vroeg de aanwezigen om samen met de kerkleiders een petitie te tekenen die de politici van de verschillende regeringen in België oproept om dringend tot een akkoord te komen over de interne verdeling van de klimaatinspanningen, zodat ons land zijn klimaatverplichtingen kan nakomen.

Na de viering tekenden de celebranten als eersten de petitie, gevolgd door de vertegenwoordigers van de deelnemende organisaties en zowat alle aanwezigen.

Namens de commissie Kerk in de Samenleving (KidS),
Greet HESLINGA.

Met dank overgenomen van Karel Malfliet
(Ecokerk: www.ecokerk.be)

Oecumenische viering..... Tijd voor de Schepping

Petitietekst:

Oproep tot de verkozen politici in België

Brussel, 7 september 2015

Op uitnodiging van de Rooms-Katholieke, Protestantse, Orthodoxe en Anglicaanse Kerken in België, zijn we samen in de Sint Michiel en Sint Goedelekathedraal in Brussel. In voorbereiding op weg naar de grote VN-klimaatop in Parijs, staan we stil bij onze zorg voor de schepping.

Vanuit onze Kerken willen we ons ook richten tot de verkozen politici in ons land, met een pleidooi voor een eigen ambitieus en rechtvaardig klimaatbeleid. De federale overheid, Gewesten, Gemeenschappen en zelfs steden en gemeenten zijn allemaal op een geëigende manier bevoegd voor het uitwerken en uitvoeren van een daadkrachtig klimaatbeleid.

Het is pijnlijk te zien dat de federale en regionale regeringen in België er nog niet in geslaagd zijn, tot een akkoord te komen over de interne verdeling van de beloofde klimaatinspanningen voor het Europese energie- en klimaatpakket 2013-2020.

Zij moeten een verdeling afspreken over vier belangrijke aspecten: de uitstootverminderingen, de hernieuwbare energie, de inkomsten van het Europese Emission Trading Scheme (EU ETS) en de bijdragen aan de internationale klimaatfinanciering.

Enkel door tot een overeenkomst te komen over deze verdeling kan men overgaan tot het opstellen van een Nationaal Klimaatplan dat alle beleidsniveaus samenbrengt.

We dringen er op aan, dat deze kwestie opgelost is voor de klimaatop in Parijs, zodat ons land kan voldoen aan zijn internationale verplichtingen, en zich samen met de andere landen kan richten op de toekomst *van ons gezamenlijk huis*, zonder gevangen te zitten in discussies die jaren geleden al hadden moeten opgelost zijn.

ProJOP-nieuws

Het nieuwe seizoen is gestart en dus vliegt de jeugdwerking er ook weer in! Uit verschillende kerken hoor ik vrolijke geluiden met mooie plannen: misschien wel een jeugdhonk dit jaar, een nieuwe methode, een aparte groep voor jonge tieners, inzetten op kinderwerk...daar wordt een mens blij van!

Voor ProJOP wordt het een jaar van het verder verstevigen en uitdiepen van de werking, zodat die letterlijk en figuurlijk staat als een huis op een Rots. We willen onze jonge vrijwilligers verder versterken in hun rol als leiding, de lokale kerken ondersteunen met een prikkels, ideeën, materiaal, en verder gaan met het denkproces over jeugd in de kerk. Voor dit laatste kunnen we ook beroep doen op de PKN, die hierover heel wat expertise ontwikkeld heeft. De voorbereiding van de synode van mei 2016 zal samen met de Franstalige collega's, de stuurgroep en een groepje jonge vrijwilligers gebeuren.

Zoals ik ook in het ombouwen van de kerk tot café met de Gentse jeugd mocht ervaren deze zomer (elders in deze Kerkmozaïek een verslag van dit avontuur), de kerk kan echt een waardevol gegeven zijn voor jong en oud. Ik heb in dit geval veel respect voor de kerkenraad die het risico durfde te nemen echt eens een grote stap zetten. Jongeren hierin meenemen en verantwoordelijkheid geven is een heel proces, maar wat is het mooi als zij een dienst, een kerk, gaan ervaren als echt van hen! Hoe cool als de 17-jarige jongen die van te voren tegen je zei: "Kunnen we niet gewoon geen kerkdienst doen, maar op café gaan?", een hele dienst met veel overtuiging, goesting en charisma aan elkaar staat te praten. Dan steekt God zelf toch een handje toe!

Maar ook voor kerken die enkel kinderen hebben zijn er vele relevante vragen: hoe maken we onze gemeente aantrekkelijk voor jonge ouders? Hoe ondersteunen we

hen in de geloofsopvoeding? Hoe betrekken we kinderen in de dienst en hoe combineren we aangenaam en leerzaam? Ik hoop ook dit jaar weer in heel wat gemeentes met deze zaken bezig te kunnen zijn!

Alle kerken hebben het promotiepakket ontvangen met de kalenders en flyers voor het komende seizoen. We hopen natuurlijk dat u ze een plekje geeft en uitdeelt in de gemeente.

In de speciale vormingsnieuwsbrief vindt u alle vormen die door andere christelijke organisaties worden gegeven. We willen u graag aanmoedigen eens frisse inspiratie te gaan opdoen! Vormingen op maat kunnen steeds bij ProJOP worden geboekt.

Alles is te downloaden op de website, die overigens ook in een nieuw jasje werd gestoken. Neemt u gerust een kijkje op www.projop.be!

Maria EUWEMA,
jeugdwerkondersteuner.

We zetten nog even de grote evenementen op rij:

- 6 november: Sirkelslag Kids – het interactieve spel van de PKN
- 7 november: ProJOP zaalvoetbaltoernooi in Edegem
- 5 februari: Sirkelslag Young
- 12-14 februari: jongerenweekend
- 26-28 februari: tienerweekend
- 22-24 februari: Kids weekend & Antwerps weekend
- 21 mei: synodale dag jeugdbeleid

Wanneer verleden en heden elkaar ontmoeten....

Op 26 augustus jl. bestond het kerkgebouw aan de Lange Winkelstraat in Antwerpen, deel van een oud kloostercomplex, 400 jaar. Bijna 200 jaar kerken protestanten in dit gebouw. Daarvoor was het een vrouwenklooster van de strenge contemplatieve orde van de Annuntiaden.

De eerste steenlegging in het jaar 1615 was een groots festijn van *solemniteydt* en devotie. Het koninklijk paar Prins Albert van Oostenrijk en zijn vrouw Isabella waren hoogstpersoonlijk aanwezig en sponsorden de bouw van kerk en klooster met wel *dusent* gulden. Het was de gloriëtijd van de Contrareformatie, zoals deze periode later door Protestanten wordt genoemd.

**Zondag 30 augustus 2015 hadden wij feest.
Wat ga je dan vieren?**

In ieder geval niet dat de protestanten het hier hebben gewonnen van de Rooms-katholieken. In rondleidingen vertellen wij dat gekscherend, maar meer dan een knipoog is dat niet. De Rooms-katholieke kerk is volkskerk en laat haar dat vooral zijn. Wel is wezenlijk dat er plekken zijn in een stad waar te merken is dat er over eeuwen heen iets was, tussen de stad en God. Dat traecerden wij, die zondag.

Dus al tijden geleden had onze rusteloze archivaris en historicus Dick Wursten contact gehad met late nazaten van *onze* kloosterzusters. Van de contemplatieve orde van toegewijde annuntiaden was nog maar een klein groepje over, maar de orde kende een nieuwe impuls van zusters die niet meer *in de kluis*, maar naar buiten hun roeping volgden. Die zijn bezocht. Ergens staat, aan de kerk vastgeplakt nog een oude muur en huisje van het klooster overeind: zij vonden het leuk te horen dat die oude stukjes erfgoed nog verwezen naar hun oude voorangsters.

Die zondag, stralend weer, begroetten wij wel twee banken gevuld met vrolijke hedendaagse kloosterzusters: *"hartelijk welkom in uw kerk en wij vinden het nog steeds een goed idee dat u 400 jaar geleden aan deze kerk begon..."*. De burgemeester van onze stad was aanwezig, de bisschop kwam: wij zijn nog steeds wat confuus van zoveel welwillende belangstelling. Het was 400 jaar geleden normaal dat bisschop en overheid bij dit soort plechtigheden aanwezig waren, maar dat is wel 400 jaar geleden.

We hadden voor die dag natuurlijk uitgepakt: een gezamenlijke dienst van de verschillende protestanten uit de stad. De liturgie was doorspekt van anglicaanse trekjes,

omdat zij nu eenmaal de mooiste liturgie hebben. En het ensemble Psallentes zong magistraal en loepzuiver muziek uit de tijd van de steenlegging. Maar hoe mooi ook: het belang van dit festijn ligt elders.

Kerken vandaag kunnen substantieel bijdrage aan onze samenleving als zij een taal vinden die verbindt, een taal die boven partijen uitstijgt en mensen binnen onze Europese context mens laat zijn voor elkaar, een taal die ons allen bezieling geeft en (zeker zo belangrijk!) bovendien kan aangeven, dat dit het hart van het evangelie is: dat wij dit van Christus leren. Thomas Halik in zijn boek *Geduld met God* wijst daarop: het is in de cultuur van dit moment urgent om niet met stenen te gaan gooien, maar stenen bijeen te leggen. Er was een tijd dat wij, ook in de kerk, dachten dat wij met allerlei kritische opmerkingen onze samenleving moesten opjatten: vandaag is het vooral geboden om taal te vinden die onze samenleving weer bijeenbrengt, liefst ook bezielend, en graag met barmhartigheid.

Wel, binnen dit brede kader (ik besef, dit is heel breed...) is het goed om dit soort momenten als een 400-jarig bestaan van een kerkplek te vieren. Al eeuwenlang wordt hier de Schrift gelezen, gebeden en gezongen, in alle oprechtheid. En vandaag is het aan ons, om die plek te benutten.

Ds. Johannes P. NEELS,
predikant te Antwerpen-Noord.

Verenigde Protestantse
Kerk in België
vpkb.be

Het koppel Faculteit Protestantse Godgeleerdheid (FPG) - Verenigde Protestantse Kerk in België (VPKB)

Schepping te midden van de storm

De geschiedenis van de FPG gaat terug tot 1942 en toont haar onlosmakelijke verbondenheid met de VPKB. Iedereen weet, dat de wereld tijdens de periode 1942-1945 slachtoffer was menselijke wreedheid. Het wapengekletter was tot aan alle uithoeken van de aarde te horen.

Overdenking

Tijdens deze periode van menselijke waanzin ondervonden Belgische studenten Protestantse Godgeleerdheid moeilijkheden om een visum te krijgen en naar Frankrijk of naar Zwitserland te reizen en daar hun studie voort te zetten. Deze situatie dwong tot nadenken over mogelijkheden, een theologische opleiding voor toekomstige predikanten en godsdienstleraren op te zetten in België. Ds. Matthieu Shyns werkte een programma uit dat werd goedgekeurd door de decanen van de Protestantse Faculteiten in Genève en Parijs. Aangemoedigd door de instemming van deze twee decanen richtten de protestantse Kerken een studievereniging op, samengesteld uit vertegenwoordigers van Unie van Protestants-Evangelische Kerken van België, de Evangelisch-Methodistische Kerken en de Belgische Christelijke Missionaire Kerk.

De lessen startten in 1942. Ondanks alle praktische moeilijkheden die veroorzaakt werden door die wrede oorlog, kon de opleiding succesvol worden gegeven en gevolgd. Het is niet overbodig het adagium *Waar een wil is, is een weg* in herinnering te brengen. In kerkelijke termen spreken we over geloof, dat bergen verzet. Een Afrikaans spreekwoord zegt, dat zij die samenwerken een olifant op handen dragen. Op zijn Belgisch gezegd: *Eendracht maakt macht*.

Tegen het eind van de oorlog werd een debat gevoerd over de vraag: is het mogelijk, de theologische vorming

in België voort te zetten of moeten de studenten daarvoor naar het buitenland? Deze vraag hield verband met het gebrek aan personeel en financiële middelen – de protestanten vormden immers een minderheid in België. De meningen waren verdeeld. Degenen die voorstander waren, benadrukten de noodzaak toekomstige predikanten en godsdienstleerkrachten te vormen in hun socioculturele context zonder ontworteld te geraken. Deze gedachte vond vooral steun in de Methodistische Kerk en heeft het uiteindelijk ook gehaald.

De lessen werden in 1950 hervat. Ondanks de moeilijke momenten bleef de moed en het geloof van degenen die aan de basis stonden van de oprichting van de FPG ongebroken. Een voorbeeld dat navolging verdient in de huidige context van de Faculteit, ook al leven we in een ander tijdperk en is de kerkelijke context een andere dan destijds.

De kracht en de genialiteit van de Belgische protestantse minderheid

De FPG doet haar voordeel met de samenwerking met professoren van de Rijksuniversiteit Gent, de Vrije Universiteit Brussel en de universiteit van Luik. Ze ontwikkelt solide contacten met de protestantse universitaire instituten van Frankrijk en Zwitserland. Dit sterke samenwerkingsverband met externe partners is altijd de kracht en het vernuft geweest van het Belgische protestantisme, zowel intern als op missionair vlak.

In 1963 werden diploma's van de FPG bij Koninklijk Besluit erkend. Daarmee werd goedkeuring verkregen, af te studeren tot doctor in de Protestantse Godgeleerdheid. Dit universitair instituut zou een bijdrage leveren aan de vorming van predikanten, professoren en theologen van de Centraal-Afrikaanse Kerken.

Later zal er een artikel gewijd worden aan deze relatie met de regio van het Grote Merengebied.

De relatie tussen de FPG en de VPKB

De Faculteit zou zich nooit hebben kunnen ontwikkelen zonder de steun van de Kerk. Natuurlijk is een universitair instituut verantwoordelijk voor een goede wetenschappelijke vorming, maar materiële steun van buitenaf door menselijke en financiële middelen is onontbeerlijk. Het koppel Kerk-Faculteit heeft de plicht samen op te trekken en de verantwoordelijkheid om op een harmo-nieuze, intelligente wijze samen te werken, in een voortdurende dialoog en met wederzijds respect.

Elkeen heeft zijn rol te vervullen: de Kerk door deel te nemen aan de werving van studenten en een voedingsbodan te creëren voor roepingen én door haar financiële steun; de Faculteit door een kwaliteitsvolle opleiding te geven voor toekomstige predikanten, hoogleraren en leermeesters in gemeenten. Degenen die denken dat de FPG kan leven zonder een stevige band met VPKB vergissen zich, en ook degenen die aan de Kerk denken zonder in de middelen te voorzien, noodzakelijk voor het vormen van verantwoordelijken, zijn op het verkeerde spoor. Het is tijd om samen te werken, in belang van het gemeenschappelijk goed.

Eén telefoonnummer

Deze anecdote betreffende slechts één telefoonnummer zal niemand ontgaan, die het verhaal kent van dhr. Henri Kissinger, de Amerikaanse oud-minister van Buitenlandse Zaken, die betreurde dat er geen Verenigde Staten van Europa waren. Hij vond het jammer dat hij globale Europese kwesties niet kon bespreken met slechts één enkele persoon.

De Faculteit heeft nu pedagogische coördinatoren: aan Franstalige kant, inspecteur protestants godsdienst-onderwijs dhr. Guy Rainotte en voor de Nederlandstalige afdeling dr. Johan Temmerman. Heel de Kerk en heel de

Faculteit mag zich verheugen en dit instituut ondersteunen, dat alle stormen doorstaat, welke andere protestantse Faculteiten in Europa treffen.

dr. Léonard Rwanyindo,
wetenschappelijk medewerker.

Inzegening Marie-Pierre Louant 13 september 2015

Op zondag 13 september werd mevr. Marie-Pierre Tonnon-Louant tijdens een kerkdienst, in aanwezigheid van een 20-tal predikanten en een volle kerk tot het predikambt ingezegend.

De redactie wenst haar Gods zegen op haar weg.

Zoekertje Gratis toga

Gratis toga van een oudgediende
In zeer goede staat
Maat XL

*Pashokjes en meer inlichtingen :
Huis van het Protestantisme
Brogniezstraat 44 - 1070 Brussel
Tel. 02/511.44.71 (vragen naar Bea Baetens).*

Vriendenboek Dorothea Erbele-Küster

Op 1 april 2014 beëindigde prof. dr. Dorothea Erbele-Küster haar werk aan de Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid. Om haar te danken en te eren voor haar bijdrage aan het welbevinden van de fa-

culteit en haar studenten hebben bevriende collega's besloten een vriendenboek voor haar te maken.

Het wordt eind 2015 aangeboden aan prof. Erbele, die zich inmiddels als Privatdozent aan de Universität Mainz heeft gevestigd. Elf (ex)collega's en studenten van de FPG en de PThU schreven een bijdrage, deels in het Nederlands, deels in het Engels. De kosten van het boek worden bijeengebracht door intekenaren, die in het boek vermeld worden.

'So Good, so Beautiful' Studies on Ps 133 and other Psalms... brought together in honour of Dorothea Erbele-Küster.

Uit het voorwoord:

"Schau, wie gut, wie schön! Brüder und Schwestern halten zusammen! (Ps 133:1)

The above Scripture quotation is from the *Bibel in gerechter Sprache*, a German translation of the Bible in inclusive language published since 2006 and prepared by more than 50 biblical scholars. It is one of the projects Dorothea Erbele-Küster would typically participate in: translating the Bible anew in teamwork, intensively collaborating and discussing the various view-points, taking into account essential changes that occurred in theological thinking during recent decades, and hence keeping in mind the different perspectives of Jews and non-Jews, third and first world inhabitants, women and men. ... This is also how we have come to know Dorothea Erbele during the seven year period of her work as professor of Old Testament and Hebrew in the Faculty of Protestant Theology in Brussels, first in the Dutch-speaking department, later also in the French-speaking one: as an inspired colleague who loves to collaborate and knows how to bring out the best in others."

Er is nog gelegenheid om in te tekenen en bij te dragen: maak € 17,50 over op rekening (IBAN) BE54 3101 1805 0105 4, t.n.v. Peter Tomson te Santpoort-Zuid (NL) en stuur een e-mail aan pjtomson@xs4all.nl waarin u aangeeft hoe u in de lijst van intekenaren vermeld wilt worden en naar welk postadres het boek gestuurd mag worden.

25 jaar ambtsjubileum van ds. Marc Loos

Op 30 augustus jl. vierde de protestantse Rabotkerk het 25-jarige jubileum van ds. Marc Loos. De gemeente koos ervoor om de viering in handen te geven van de jeugdgroep. De

jeugd kreeg een aantal maanden op voorhand de tijd om na te denken over wat voor hen de essentie van een kerkdienst is, wat hen aanspreekt. De volwassenen zouden zich dan wel inpassen.

De jeugd kwam terug met de spannende vraag: is God ook op café? Uiteraard moesten er een paar concessies gedaan worden maar met algemene stemmen wilde de gemeente, uitproberen of een café een plaats kon zijn om God te danken en te ontmoeten.

De kerkzaal werd omgetoverd in een café, een aantal banken maakten plaats voor caféstoelen en lage tafeltjes. Achteraan konden mensen wat hangen aan receptietafeltjes. De liturgie veranderde in een menukaart. De Avondmaalstafel werd de bar waar rond een goed gesprek kon plaats vinden met de dominee. De jeugdige liturgen traden op als barkeepers. In plaats van een orgel was er een bandje en een dj. Grote bloemstukken maakten het huiselijk. Verschillende muzikanten traden op, waaronder de jeugd zelf en het intercultureel koor.

Na de dienst werd de bar een grote gemeenschapstafel met daarop allerlei lekkere hapjes door velen handen klaargemaakt.

Dit alles straalde een visie uit op gemeente-zijn: ruimte maken voor (vaste) gasten, voor voorbijgangers, in dit geval 178 personen, van piepjong tot stokoud. Een ruimte waar talenten van jong en oud ingezet worden om het tot een tof geheel te maken. Want een dienst waar de jeugd zich goed voelt, zich gewaardeerd weet, biedt ook, of misschien wel juist, ruimte voor mensen die niet (meer) zo vertrouwd zijn met de traditionele kerkdienst. Moet dat persé in deze vorm? Nee natuurlijk niet, geen enkele vorm is heilig. De volgende keer gaan we misschien wel picknicken in het park.

Eefje VAN DER LINDEN

De filosoof sterft

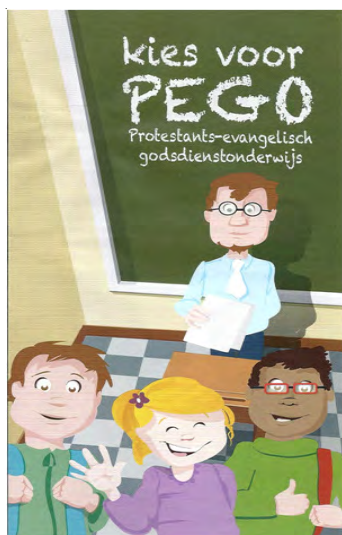
Een roman van Johan Temmerman

De auteur verkent het stervensmoment en het bewustzijn in de dood. *De filosoof sterft* bevindt zich in de schemerzone tussen literatuur en een filosofisch essay.

Het verhaal beschrijft het sterven van een tachtigjarige professor. Hij denkt terug aan de gebeurtenissen die zijn lange bestaan bepaalden en ervaart opnieuw de intensiteit ervan. De dood van de filosoof werd al enkele maanden voordien aangekondigd, toen hij in zijn bureau antieke teksten bestudeerde in een poging om de essentie van het leven te doorgronden. Het laatste geschrift dat hij inkeek, was de *Apocalyps van Johannes*. Oog in oog met de naderende dood interpreteert hij deze tekst over het einde van de wereld als een machtige beschrijving van sterven en dood. De roman vertelt dat het leven een grootse kringloop van bewustzijn is. Hij gebruikt daarbij loepzuivere taal en doorspekt het relaas met inzichten omtrent het filosofische onderwerp bij uitstek: de dood.

Het boek wordt uitgegeven door Lannoo (ISBN 978 94 014 2866 8).

Protestants-evangelische godsdienstles

De PEGO-inspecteurs en -godsdienstleerkrachten bieden:

- een stevige Bijbelse basis, aangepast aan de leefwereld en de ontwikkeling van het kind;
- christelijke waarden op speelse wijze aangebracht op hun leven;
- aandacht voor de specifieke mogelijkheden van het kind;
- dit alles in afwisselende lessen, waarin creativiteit, gesprekjes, verhalen en liedjes aan bod komen.

Wat u zeker moet weten!

De lessen staan open voor alle kinderen. In elke stedelijke, gemeentelijke en provinciale school en in elke school van het Gemeenschapsonderwijs kan u protestantse-evangelische godsdienst aanvragen, ook voor één leerling. Aarzel dus niet! U ontvangt een keuzeformulier bij inschrijving. Op tijd zijn is belangrijk. Uw schriftelijke aanvraag of wijziging van keuze moet uiterlijk 8 kalenderdagen na 1 september of na datum van inschrijving bij de directie van de school worden ingediend!

Meer info:

Protestants-evangelische godsdienstonderwijs

02 510 61 73

Brogniezstraat 44 - 1070 Brussel

pego@arpee.be

www.pegosite.be

Opendeurdag William Tyndalemuseum

Zondag 4 oktober 2015 om 15:30

“Let there be lyghte” Gen. 1:3 Translation William Tyndale 1528

Het William Tyndalemuseum nodigt u uit op haar Open Deurdag op zondag 4 oktober om 15u30
In oktober gedenken we elk jaar rond zijn sterfdag de grote bijbelvertaler.
Dit jaar willen we bij deze gelegenheid het schaalmodel van een nieuw monument voor Tyndale onthullen

Het programma

- 15.30: welkom
- 15.45: korte dankdienst ter gedachtenis aan Tyndale
- 16.15: onthullen schaalmodel monument
- 16.30: rondleiding museum
- 17.00: receptie

Word vriend

van William Tyndale en steun het museum voor slechts 15 € per jaar. U ontvangt de nieuwsbrief bent op de hoogte van al onze activiteiten en neemt gratis deel aan de jaarlijkse Tyndalelezing

IBAN: BE08 001 7166 2213 BIC: BPOTBEB1
Tuchthuis Rondeweg 3 te 1800 Vilvoorde

Meld je aan op: tyndalemuseum@protestantsekerkvilvoorde.be of T 02 251 39 45 ds Edwin Delen

Marchienne-au-Pont

De protestantse kerk te Marchienne-au-Pont (district Oost-Henegouwen - Namen - Luxemburg) besloot iets te doen aan haar visibiliteit in het straatbeeld. Bedoeling van de kerkenraad is, dat voorbijgangers onmiddellijk zien dat het om een protestantse kerk gaat.

Wilt u meer informatie over deze vaandel, dan kunt u graag terecht bij
ds. Jean-Paul Lecomte
Tel. 065/67.15.16
E-mail: j-p.lecomte@epub.be

Refo2017

Een ad hoc werkgroep Refo2017 heeft rond een herdenking van de Reformatie een magazine uitgebracht, dat binnenkort verspreid worden in de gemeenten. U vraagt zich waarschijnlijk af waarom nu al aandacht wordt besteed aan dit jubileum. Naar het voorbeeld van Frankrijk en Zwitserland heeft de werkgroep het initiatief tot deze uitgave genomen met als doel de viering zelf goed voor te bereiden. Twee jaar is niet erg veel voor een goede voorbereiding. In 2017 heeft ook het Belgische protestantisme een uitgelezen kans om zich te profileren op verschillende terreinen rond het thema van de Reformatie: aandacht in de pers, tentoonstellingen, universitaire symposia, toeristische activiteiten, herdenkingen van historische gebeurtenissen en kerkelijke vieringen zullen alle aandacht geven aan dit jubileum.

De werkgroep vertrouwt erop dat we als Belgische protestanten ons bewust zijn van de rijkdom van deze erfenis en dat we samen met enthousiasme naar de viering van 500 jaar Reformatie mogen toelevan. Zij hoopt in alle

bescheidenheid dat dit magazine daar een bijdrage aan kan leveren.

Meer informatie: ds. Emmanuel Coulon, verantwoordelijk uitgever
Tel. 071/51.63.10 E-mail: e.coulon@skynet.be

Diaconaal Jaar Europese Vrijwilligersdienst

Infonamiddag 14 oktober 2015

Zin om iets anders te zien, anderen te helpen, te groeien, je vleugels uit te slaan?

Waarom niet één jaar in een ander land als vrijwilliger aan de slag te gaan in een sociale instelling of een tehuis?

Via de *Service Protestant de la Jeunesse* en zijn programma's Diaconaal Jaar en Europese Vrijwilligersdienst krijg je die mogelijkheid.

De programma's zijn bedoeld voor personen tussen de 18 en de 30 jaar en je kunt vertrekken naar meer dan 14 landen. Er bestaan projecten in allerlei sectoren (sociaal, cultureel, milieu...).

Zelfs al wil je volgend jaar nog niet vertrekken, kom gerust een kijkje nemen. De Infonamiddag is gratis. Willen je ouders of je vrienden meekomen, dat kan. Wel vragen we om op voorhand in te schrijven.

Ben je klaar voor deze uitdaging?

Wanneer? Woensdag 14 oktober 2015 van 17:00 tot 19:00

Waar? Service Protestant de la Jeunesse

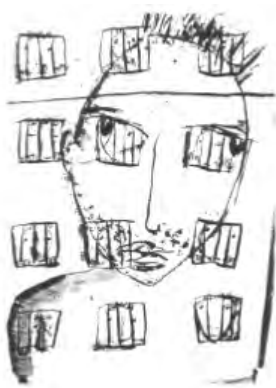
Huis van het Protestantisme

Brogniezstraat 44 - 1070 Brussel

Tel. 02/510.61.61

E-mail: info@spj.be

Gevangen, voorgoed ?

Waken over vrede

vrijdag 16 oktober 2015, 20:00-21:30

Elfduizend mannen en vrouwen zitten opgesloten in Belgische gevangenissen. Dat er op misdrijven een gerechtelijke straf volgt, is één zaak. Maar dat die straf voor vele gedetineerden de weg naar herstel en terugkeer voorgoed afsluit, is een andere, kwalijkere zaak: voor de man, de vrouw in kwestie, voor onze samenleving.

Op vrijdagavond 16 oktober om 20:00 getuigen enkele mensen over hun leven achter en na de tralies: een ex-gedetineerde, een slachtoffer, een aalmoezenier en iemand die ex-gedetineerden aan het werk stelde. Hun korte verhalen wisselen we af met muziek en gebed, solidair met al wie achter Belgische tralies uitzielt naar kansen op een nieuw leven na gevangenschap.

Organisatoren:

Abdij Roosenberg, i.s.m. de Katholieke aalmoezeniers bij het gevangeniswezen en de Protestantse gevangenis-aalmoezeniers (VPKB) Nederlandstalig

Waar ?

Abdij Roosenberg
Oudeheerweg-Heide 3 - 9250 Waasmunster
Tel. 03/772 33 92
info@abdij-roosenberg.be
www.abdij-roosenberg.be

Kuregem: verzet en deportatie

Wandeling op 19 oktober 2015 vanaf 14:00

Tochten van Hoop

Voor hen die in de buurt zijn op maandag 19 oktober is er een begeleide wandeling door Brussel van de synagoge van de Hoedstraat in Anderlecht, langs Stolpersteine, het instituut Marius Renard naar het Nationaal Gedenkteken der Joodse Martelaren in Anderlecht. Meer gegevens bij Dirk De Caluwé op tel. 0484 916 252 of dirkdca@gmail.com

We proberen een groep samen te stellen vanuit de VPKB. Aanmelding via D. Rouges op acjcb1@gmail.com of op tel. 0472 172 892.

Deelname € 2 pp. Vertrek om 14:00 aan de synagoge in de Hoedstraat 67 A. Dit is niet ver van de Brogniezstraat, aan metrostation Clemenceau.

Glas in lood

In deze rubriek worden reacties van lezers op vorige nummers van Kerkmozaïek geplaatst.

Hieronder vindt u een ingezonden brief van de kerkenraad te Dendermonde naar aanleiding van het juninummer "Homoseksualiteit en geloof"

In tegenstelling met wat de naam van ons maandblad laat vermoeden (is het kenmerk van een mozaïek niet juist een mooi, kleurig geheel ondanks de zeer verschillend gekleurde kleine steentjes?), vinden we in het juninummer een zeer eenzijdige benadering van het thema "Homoseksualiteit en geloof".

Vooraf het artikel "God verandert mensen" van Dick Wursten getuigt van een zeer denigrerende houding t.o.v. mensen die de mening zijn toegedaan dat God inderdaad mensen kan veranderen, ook op het vlak van hun seksuele geaardheid. Dit stoot zeker tegen de borst wanneer men pluralisme en vrijheid van denken hoog in het vaandel houdt, zoals de VPKB toch doet.

Waarom dan ook geen artikel publiceren van een auteur die er wel van overtuigd is dat homoseksualiteit kan evolueren? Of een artikel met argumenten tegen een homoseksuele broeder in het ambt van predikant? Dat zou pas getuigen van pluralisme. Of is de schroom (lees angst) voor de publieke opinie zo groot dat dit niet mogelijk is? Is het belang van het gezicht van de VPKB in de eigentijdse maatschappij zo groot dat pluralisme ervoor moet wijken?

Met vriendelijke groeten,

*Evangeliekerk Dendermonde
Lindanusstraat 2
9200 Dendermonde*

Noot van de redactie:

Uitgangspunt voor dit nummer was het centraal stellen van onze homoseksuele broeders en zusters, zonder ons in de discussie te mengen die in diezelfde maand op synodaal niveau gevoerd werd. In zo'n benadering past het, naar onze mening, niet om te debatteren.

Contact en info

Voorzitter

ds. Steven H. Fuite:
synodevoorzitter@vpkb.be
02/511.44.71

Secretariaat

Bea Baetens:
uniprob@skynet.be + synodebureau@vpkb.be
02/511.44.71 of 02/510.61.70 (rechtstreeks)

Administratief secretaris :
vacant

Nationaal diaken

vacant

Boekhouding

Xavier Moser : finance.epub.vpkb@skynet.be
02/ 510.61.76

Micheline Tshilemb:
assistant.epub.vpkb@skynet.be
02/510.61.75

Protestants-Evangelisch Godsdienstonderwijs

Christine van Belle: pgo-erp@skynet.be
02/510.61.73

Verenigde Protestantse
Kerk in België
vpkb.be

Colofon

Verantwoordelijke uitgever

ds. Steven FUIITE

Redactieteam

Annet Sinnema-Buurman
ds. Ernst Veen

Redactieadres:

Brogniezstraat 44 - 1070 Brussel
tel.: +32-(0)2-511 44 71
fax.: +32-(0)2-510 61 74
E-mail: kerkmozaiek@vpkb.be

Website :

<http://www.vpkb.be>

Prijzen Kerkmozaïek

- Individueel abonnement: 20,00 euro
- Groepsabonnement: 15 euro (vanaf minimum 5 exemplaren naar éénzelfde adres)
- Steunabonnement: 25,00 euro

Vorige nummers Kerkmozaïek

<http://www.kerkmozaiek.be>

Storten

kan op onderstaand nieuwe rekeningnummer van de Verenigde Protestantse Kerk in België
Brogniezstraat 44 - 1070 Brussel
ING BE06 3100 0835 5022

De redactie behoudt zich het recht voor om bepaalde artikelen niet te publiceren, indien nodig in te korten en/of redactioneel te bewerken. Zij is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de artikelen en slechts ten dele voor de stijl.

Organisaties en tijdschriften, niet behorend tot de VPKB, die artikelen uit het maandblad Kerkmozaïek geheel of gedeeltelijk wensen over te nemen of te bewerken, dienen dit schriftelijk aan te vragen op het redactieadres.

Wat betreft de richtprijs voor advertenties kunt u zich wenden tot de redactie. Zij behoudt zich het recht voor om deze al dan niet te plaatsen.

Sluitingsdatum volgende Kerkmozaïek:

5 oktober 2015.